

Tele

PENSJONISTEN

NR.1-83

ORGAN FOR TELEVERKETS PENSJONISTFORBUND

10.ÅRGANG

GOD PÅSKE

ER DU MEDLEM?

I et tiår har Televerkets Pensjonistforbund eksistert. På disse årene har forbundet greid å stifte en rekke foreninger rundt i landet, fra Kristiansand i sør til Narvik i nord.

Tele-Pensjonisten som er forbundets organ blir sendt til samtlige pensjonister i Televerket, enten de er medlemmer eller ikke. Organet er et viktig forbindelseledd mellom forbundet og det enkelte medlem, spaltene står åpne for alle som har noe å skrive om, spørre om osv.

Ved siden av står forbundet i kontakt med våre hovedorganisasjoner, KTTL, NTTF og TMLF. En bør også nevne at vi har en representant i Statstjenestemannskartellets pensjonistutvalg som arbeider intenst for pensjonistenes rettigheter. En er klar over at mange av telepensjonistene bor veldig sprengt rundt i landet og ikke har anledning til å melde seg inn i noen forening. Det er derfor anledning til å melde seg direkte til forbundet som enkeltmedlem, kontingenten for enkeltmedlemmer er kr 10,- pr. år.

Vi ber deg bruke innmeldingsblanketten på baksiden av Tele-Pensjonisten og sende den direkte til forbundet eller til nærmeste forening som er oppgitt nedenfor. Vi håper du finner veien til forbundet og støtter opp om dens arbeid for telepensjonistene.

TEMO

Televerkets Pensjonistforening
v/Alf B. Erichsen
Lien 8B, 5000 Bergen

Televerkets Pensjonistforening
v/Haakon Utheim
Klungset, 8200 Fauske

Televerkets Pensjonistforening
v/Rolf Pedersen
Styrmoes vei 36, 3000 Drammen

Televerkets Pensjonistforening
v/Joh. C. Knudsen
Gen. Fleischers gt. 55, 9400 Harstad

Televerkets Pensjonistforening
v/Roald Bakken
Solhellinga 41 j, 2300 Hamar

Televerkets Pensjonistforening
v/Ole Samuelson
Presthaugvn. 4A, 5500 Haugesund

Televerkets Pensjonistforening
v/Toralf Jahnsen
Kjempevn. 11, 4600 Kristiansand S

Televerkets Pensjonistforening
v/Olav Eide
Langvn. 13, 6500 Kristiansund N

Televerkets Pensjonistforening
v/Arthur Næssan
Okkenhaugvn. 37, 7600 Levanger

Televerkets Pensjonistforening
v/Alf Helseth
Gjerdevn. 4, 6000 Ålesund

Televerkets Pensjonistforening
v/Leif Wassenius
Ørnevn. 10, 1500 Moss

Televerkets Pensjonistforening
v/John Nilsen
Skippergt. 5, 3190 Horten

Televerkets Pensjonistforening
v/Jon Halten
Kløbuvn. 138, 7000 Trondheim

Televerkets Pensjonistforening
v/A. Mydland
Orknøygt. 24, 4000 Stavanger

Televerkets Pensjonistforening Oslo
Kongens gt. 21, Oslo 1

Sakset fra Forbrukerrapporten

REISEBYRÅET BARE ANSVARLIG FOR EGNE FEIL

Når ferien faller i fisk, får reisebyrået ofte gjennomgå. Men et reisebyrå er ofte bare ansvarlig for sine egne feil og forsømmelser – ikke andres. Hvis et transportselskap, en turarrangør, et hotell e.l. har gjort feil som du mener det er grunn til å kreve erstatning for, skal erstatningskravet reises overfor en av disse. Reisebyrået går fri.

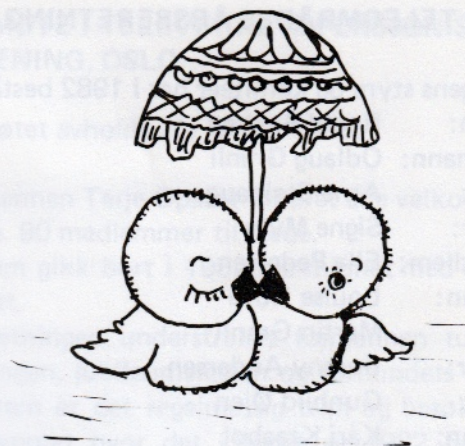
Det er bare hvis reisebyrået selv er turarrangør at byrået kan stilles til ansvar.

Et reisebyrå er ofte bare en mellommann – en formidler – av avtaler mellom dem som reiser og dem som tilbyr tjenester på reiselivssektoren (transportelskaper, hoteller og reisearrangører). Det er den reisende og f.eks. transportselskapet, hotellet eller reisearrangøren som er parter i en slik avtale.

Hvis man av en eller annen grunn ikke er fornøyd med reisen, faller det ofte naturlig å klage til reisebyrået, på samme måte som man klager i butikken på varer man kjøper og som ikke holder mål. Reisebyråene er imidlertid bare ansvarlige for egne feil og forsømmelser og kan ikke stilles til ansvar for feil som skyldes reisearrangør, hotell, transportselskap o.l. Dette prinsippet er knesatt i flere norske rettsavgjørelser der de som har kjøpt en reise/ferie gjennom et reisebyrå, har krevd erstatning av dette byrået når reisen ikke ble som ventet.

Med andre ord: Hvis reisebyrået har gjort så godt de har kunnet, kan ikke byrået lastes for eventuelt rot og sommel andre steder. Ikke sjelden må forbrukerne bære følgene av dette på egen kappe, særlig hvis partene ikke er enige om hva som var avtalen. Når påstand står mot påstand, kan Forbrukerrådet heller ikke gjøre noe.

Påstand mot påstand var det i en historie der et par fra Østlandet hadde bestilt en ukes hotellopphold i Jugoslavia. Ved ankomsten viste det seg at hotellet slett ikke svarte til forventningene: Omgivelsene liknet mest på en anleggsplass, og hotellet en betongkoloss som rommet små, skitne leiligheter. Skuffelsen var så stor at paret forlot hotellet etter ett og et halvt døgn. Det var da midt på natta, og de forsøkte å forklare den våknende resepsjonsvakten at nå drog de. De la siden fram beviser for at de hadde vært andre steder de følgende dager og forlangte hotellregningen refundert. Men nei: Hotellet hadde ikke fått noen beskjed om at de hadde forlatt hotellet. Derfor var

ikke rommet blitt leid ut, og noen refusjon kunne ikke komme på tale.

Reisebyrået kunne ikke stilles til ansvar, det var det lite tvil om. Reisebyrået hadde bare formidlet reisen på vegne av en svensk turarrangør og var uten ansvar for kvaliteten på hotellet. Den svenske turarrangøren var ikke villig til å refundere noe av hotelloppholdet, fordi klageren ikke hadde gitt beskjed om at han tenkte å forlate hotellet. Her stod altså påstand mot påstand: Klageren hevdet at han hadde vekket resepsjonsvakten og forsøkt å forklare ham at de reiste. Hotelledelsen hevdet at slik beskjed hadde de aldri fått. Og der endte saken: Klageren måtte betale hotellrommet som han etter eget utsagn ikke bodde på.

To familier som skulle feriere sammen i Finland, bestilte to campinghytter gjennom et reisebyrå. Da de kom til campingplassen viste det seg at det slett ikke var reservert noen hytter til dem. Alt var opptatt, og de måtte overnatte i to uferdige hytter som de måtte betale for.

Ferien svarte ikke til forventningene, og de to familiene bestemte seg etter et par dager for å dra hjem. De satte fram krav om refusjon for ekstra utgifter, men i reisebyrået toet man bare sinde hender. Reisebyrået kunne legge fram skriftlig bevis for at de hadde reservert de ønskede campinghyttene for de to familiene. At bestillingen ikke ble gjort gjeldende, kunne ikke reisebyrået lastes for. Feilen var skjedd ett eller annet sted i Finland.

To menn som drog til Thailand, fikk seg en ubehagelig overraskelse da de skulle betale hotellregningen: Da de leverte kvitteringen for at oppholdet allerede var betalt gjennom reisebyrå i Oslo, ble de likevel avkrevd ti prosent såkalt "service charge" og 16,5 prosent "government tax". Protester nyttet ikke.

Forts. side 19

HAMAR TELEOMRÅDES ÅRSBERETNING

Foreningens styre og komiteer har i 1982 bestått av:

Formann: Roald Bakken
Nestformann: Odlaug Granli
Kasserer: Arne Steihaug
Sekretær: Signe Myhr
Styremedlem: Ella Pedersen
Varamenn: Louise Notø
Martin Granli
Revisorer: Borgny Andersen
Gunhild Øien
Varamann: Kari Kraabøl
Valgkomite: Gudrun Olafsen, Arne Steihaug
varamann Ester Andersen
Arrangementskomite:
Ester Andersen, Jenny Stensbak,
Sverre Engh, Odlaug Granli, varamann
Borghild Bakken.

Som pensjonistforeningens representant i styret for Teletreff 1982: Anna Bakken, varamann Sigurd Harby.

Som pensjonistforeningens representant i styret for "Tusenben" hytteforeningen Arne Steihaug, varamann Sverre Engh.

Det er holdt 11 medlemsmøter og 1 styremøte.

12 av foreningens medlemmer deltok på Televerkets Pensjonistforbunds landsmøte på Dovrefjell hotell, på Dombås i tiden 10.–14. mai. Formann Roald Bakken var vår utsending til landsmøtet.

Det ble i sommer arrangert 2 turer.

10. juni. Tur til Sollia via Koppang-tunet, hvor vi drakk kaffe. Videre til Atnasjø kafe hvor det ble servert en bedre middag. På hjemturen kaffe på Fossekroa. 20 medlemmer deltok.

22. september. Tur til Gausdal med omvisning på Aulestad, deretter kaffe på Segalstad Bru. Videre over Synnfjellet til Spåtind Høyfjellshotell hvor vi inntok en alle tiders lunsj. 24 medlemmer deltok. Velferdsforeningen betalte reiseutgiftene på denne turen.

Foreningen har mottatt stønad fra Televerkets velferdsfond kr 2 500,—.

Fra NTTF Hamar avd. kr 1 500,—.

Fra Televerkets Feriefond v/Forbundet kr 1 000,—.

Hamar januar 1983

Signe Myhr
sekretær

TELEVERKETS PENSJONISTFORENING, HAMAR TELEOMRÅDE

Referat fra årsmøtet holdt den 19. januar 1983 kl 1730 i Telemessa.

Dagsorden:

1. Åpning
2. Årsberetning for 1982
3. Regnskap for 1982
4. Innkomne forslag
5. Valg i henhold til vedtektene
6. Eventuelt

16 medlemmer var til stede da formann Bakken åpnet møtet og ønsket velkommen. P.g.a. sykdom var sekretæren og 1 styremedlem fraværende.

Dagsorden ble referert og godkjent.

Nestformannen refererte årsberetningen som ble godkjent.

Kassereren refererte årsregnskapet som også ble godkjent.

Det forelå ingen forslag til behandling.

Valgkomiteen beklaget at det hadde vært svært vanskelig å få de forespurte medlemmer til å påta seg verv i styre og komiteer. De fant derfor å måtte foreslå gjenvalg for samtlige i styret.

Valgene ble enstemmig avgjort og gav dette resultatet:

Formann: Roald Bakken, 2 år
Nestformann: Odlaug Granli, 1 år (ikke på valg)
Sekretær: Signe Myhr, 1 år (ikke på valg)
Kasserer: Arne Steihaug, 2 år
Styremedlem: Ella Pedersen, 2 år
Varamenn: Martin Granli og Louise Notø, 1 år
Revisorer: Borgny Andersen og Gunhild Øien med Kari Kraabøl som varamann, alle for 1 år.

Valgkomite: Gudrun Olafsen og Arne Steihaug, varamann Ester Andersen, alle 1 år.

Arrangementskomite:
Ester Andersen, Jenny Stensbak, Sverre Engh, Borghild Engh, Odlaug Granli og Borghild Bakken som varamann, alle for 1 år.

Som pensjonistforeningens representant i styret for velferdsforeningen Teletreff 1983, valgtes Aslaug Fjeld med Anna Bakken som varamann.

Som representant i styret for hytteforeningen Tusenben ble Arne Steihaug valgt, varamann Sverre Engh.

Formannen foreslo at foreningens lover som ble vedtatt 24. februar 1978 bør rettes opp i h.t. "Vedtekter for Televerkets Pensjonistforbund og tilsluttede foreninger." Saken tas opp på et seinere møte. Kassereren beklaget at vi ikke har maktet å verve nye medlemmer. Riktignok har det vært få som har gått av med pensjon de siste årene, men vi bør alle gjøre hva vi kan for å få flere med i foreningen.

Som vanlig hadde arrangementskomiteen ordnet med deilige snitter, kringle og kaffe. Det var utlodning og hyggelig samvær fram til kl 2000 da møtet ble hevet.

R. Bakken
formann

Arne Steihaug
for sekretær

ÅRSMØTE I TELEVERKETS PENSJONIST-FORENING, KRISTIANSAND TELEOMRÅDE

Kristiansand teleområde avholdt sitt årsmøte 26.1.83. Det var 19 medlemmer til stede.

Formannen T. Jahnsen åpnet med å ønske alle vel møtt. Deretter refererte han dagsorden, som ble enstemmig vedtatt.

Dagsorden:

1. Valg av dirigent og sekretær for møtet.
2. Årsberetning ved sekretæren.
3. Kassaberetning ved kassereren.
4. Valg.
5. Eventuelt.

T. Jahnsen ble valgt til dirigent.

Mathilde Gundersen ble valgt til møtesekretær.

Årsberetningen for 1982 ble opplest av sekretæren, Einar Syvertsen, og godkjent.

Regnskapet for 1982 ble opplest av kassereren, Sigurd Svendsen, og godkjent.

Da den sittende formann, Toralf Jahnsen, ikke ønsket gjenvalg, ble Olaf Andersen valgt til ny formann.

Som nestformann ble Gudny Janssen valgt.

Sekretæren, Einar Syvertsen, fortsetter ett år til.

Kassereren, Sigurd Svendsen, ble gjenvalgt.

Styremedlem ble Erna Sars Olsen.

Varamenn ble Finn Davidsen og Ella Bjørnsen.

Revisorer: Beth Hveem og Mathilde Gundersen.

Til slutt takket formannen T. Jahnsen for tiden som formann i foreningen. Olav Andersen takket for tilliten ved å bli valgt som formann. Møtet ble hevet ca. kl. 2030.

Hilsen Einar Syvertsen
sekretær

ÅRSMØTE I TELEVERKETS PENSJONIST-FORENING, OSLO

Årsmøtet avholdt 26. januar 1983.

Formannen Terje Opsann ønsket alle velkommen. Det var ca. 90 medlemmer til stede.

De som gikk bort i 1982 ble minnet med ett minutt stillhet.

I beretningen understreket formannen turene, legeordningen, jubileumsfesten og forbundets landsmøte. Dessuten er det regelmessig trim og besøk i pensjonistrommet hvor det i løpet av 1982 har vært ca. 5 000 besøkende. Turene våre gikk til Dovrefjell hvor vi hadde landsstevne i mai. I august-september var vi på Venabu og vi hadde flere hyggelig dagsturer. Som avslutning hadde vi vårt tradisjonelle julebord. Det var stort sett gjenvalg over hele linjen.

Referenten

— Værsgod! Jeg tok den akkurat før den skulle forsvinne ned i hullet.

— Jamen, der er jo mor!

FOREDRAG V/KONTORSJEF RUTH SELNES

A. Velferdskontorets arbeidsoppgaver

Fru Selnes åpnet med å takke for innbydelsen som hun satte stor pris på, og likeså sin gode kontakt med Opsann og Strøm.

Fru Selnes sa at det dessverre ikke er så meget vi kan gjøre for pensjonistene, og når det ble sagt i går at jeg skulle komme med noen gullkorn, så er jeg redd det ikke blir så mye gull i dem.

Hun hadde fått beskjed om at hun skulle "spiddes" litt her, og det hadde hun i grunnen ikke noe imot. Hun tenkte at for de med et langt arbeidsliv i Televerket, ville det være av interesse å få vite hva som rører seg i etaten vår.

Hvordan er forholdet for personalet i dag? Det er selvfølgelig meget bedre enn det var i deres tid, for man følger jo med i velferdsgaloppen. Dvs. nå galopperer vi jo ikke fullt så fort da, og det synes jeg er bra.

Det som er av mest interesse for dere, er jo hvor pensjonistene kommer inn i bildet, og hva vi kan vente av vår tidligere arbeidsgiver. Opsann var inne på det, og det er ofte slik, kanskje, at de som er over og ut, de blir lite grann i bakleksa da. Men med en ivrig formann som står på og ikke lar oss få fred, så oppnår en i hvert fall så meget som det overhodet går an.

Velferdskontorets oppgave er noe helt annet i dag enn det var bare for fem år siden, og det skyldes jo først og fremst arbeidsmiljøloven som sikkert ikke noen av dere har kunnet unngå å høre om.

Vårt kontors viktigste hovedoppgave er arbeidsmiljøforbedring og arbeidsmiljøtiltak. Det kontor som jeg er leder for, er også sekretariat for hovedmiljøutvalget.

Hovedmiljøutvalget er det øverste rådgivende organ for miljøtjenesten i Televerket på landsbasis. Dere har sikkert alle sammen hvert borte i de lokale arbeidsmiljøutvalg.

Vi har ett i hvert teleområde og ett i hvert distrikt, og i Oslo distrikt har de fem, og vi har 5 for de forskjellige avdelinger i Teledirektoratet.

Hovedmiljøutvalget er ikke noe overordnet organ for miljøutvalgene. Det er et rådgivende organ for disse. Når det gjelder prinsippsspørsmål derimot, så kan Hovedmiljøutvalget vedta ting innen sitt myndighetsområde. Dvs. ting som går på liv og helse.

Ellers så har jo samtlige arbeidsmiljøutvalg bare råderett.

Verne- og sikringstiltak

Vi får mer og mer avansert utstyr, og dette er da en meget viktig gren av kontorets arbeidsområde.

Vi har to utdannede vernefolk ved kontoret. En verneinspektør og en verneleder som da er den lokale verneleder for Teledirektoratet, på samme måte som vernelederne i teleområdene. De er ikke ansvarlige. Det er alltid øverste myndighet: Telesjefen. Men, som en

telesjef sa: "Jeg har ansvar for verne- og sikringstiltak, og du som verneleder skal sørge for at jeg ikke blir dolket i ryggen."

Bedrifthelsetjenesten

Den omfatter leger, sosionomer, fysioterapeuter og sykepleiere.

Så er det kommet noe nytt inn i bildet

Attføringsarbeidet

Dette drev våre sosialsekretærer med, men nå er det blitt mer system i det. Vi har fått etablert attføringsutvalg, og de er da underutvalg under arbeidsmiljøutvalgene. Så er det noe som heter AKAN (Arbeidslivets komite mot alkoholisme og narkomani). Det er også nå blitt systematisert. Vi har oppnevnt AKAN-utvalg, enten kombinert med attføringsutvalgene eller som direkte underutvalg under arbeidsmiljøutvalgene.

Vi får bare konstatere at det er behov for slike organer. Televerket med sine ca. 20 000 arbeidstakere har selvfølgelig sin prosentvise andel av de problemer som dukker opp ellers i samfunnet.

Boligtiltak

Som statsetat er det dessverre ikke så meget Televerket kan gjøre for sine ansatte når det gjelder å skaffe boliger. Vi har noen ganske få tjenesteboliger som er tildelt noen ganske bestemte stillinger. Telegrafbestyreren hadde jo tidligere sin tjenestebolig, og til enkelte andre stillinger hørte det tjenestebolig med. Disse har det jo relativt sett blitt færre og færre av etter hvert.

Det som vi sliter og strever med nå, er muligheten for å få gjennomgangs-boliger for personalet.

Velferdskontorets arbeidsområde

I 1946 fikk Televerket sin første velferdsbevilgning. Den var på kr 10 000,— og var øremerket for feriehjemmene.

Før krigen fikk man også bevilgning til feriehjemmene. De ble tatt av noe som het annonse- og skrankeinntekter. Den gang hadde man oppslag i skranken fra forskjellige instanser og firmaer, og dette fikk man da selvfølgelig betalt for. Man hadde også annonser i Telefonkatalogen. Televerket drev selv med dette. Nå har vi jo akvisitører. En prosentvis inntekt ble da gitt til velferdstiltak, dvs. til personalets feriehjem. Så i tredivetårene hadde man også kr 10 000,— i velferdsbevilgning, som vi kalte det.

Det er ikke store beløp, synes vi dag, når vi ser hva vi ellers har, men vi skal være veldig glad for disse bevilgningene, for de gav personalet anledning til å etablere sine feriehjem. Det er en god del av feriehjemmene som personalet, med dugnad og iherdig innsats, greide å skaffe seg for disse beskjedne midler. Det har man glede av i dag. Feriehjemmene er utvidet og utbygget og meget ettertraktet.

Men altså, i 1946 kom den første bevilgningen på kr 10 000,— over budsjettet. Fordelingen av denne bevilgningen var noe vilkårlig, for det var ingen som direkte hadde med dette å gjøre. Så fikk vi da i 1948 en egen velferdssektor i Televerket.

Det ble opprettet et undervisnings- og velferdskontor, men når det gjaldt den lille velferdsdelen, så var det knapt en halv tjenestemann som stelte med dette. Og i og med at bevilgningen var så liten, så var det heller ikke særlig behov for mer.

Men man vokste jo, slik som alt annet i velferdssamfunnet har vokst, så tok det tyve år før det skjedde noe mer på dette området.

Dvs. i 1963, for da ble det en hel tjenestemann på velferdssaker.

I 1968 ble det opprettet et stasjonsfond og velferdskontor, og dette var til fordel for velferdssektoren.

Stasjonsholdet skulle bygges ned og ble mindre og mindre etter hvert som automatiseringen skred fram og velferden skulle bygges opp. Det var intensjonene, og det skal vi være glad for.

I 1974, seks år senere, ble det opprettet et eget Vern- og velferdskontor (PPV). Fra den 1. januar 1982 fikk vi et nytt navn på dette igjen, og det var Arbeidsmiljøkontoret hvor begge P'ene står for personal og A for Arbeidsmiljøkontoret (PPA). At vi har to P'er for personal, skyldes at det skal være tre initialer.

Arbeidsmiljøkontoret skal dekke forbedringer av arbeidsmiljøet, oppfølging av intensjonene, retningslinjer og bestemmelser i arbeidsmiljøloven, som er kontorets viktigste oppgave.

Så langt om det.

Jeg kommer ikke nærmere inn på arbeidsmiljøet, for det er jo ikke av særlig interesse for dere, men vi holder oss til velferden.

Den er fordelt, hva skal den brukes til? Den kan ikke brukes til hva som helst. Departementet har trukket opp retningslinjer. I en ganske grov ramme er bedriftsidrettslag og velforeninger trukket inn.

Vi har brukt denne rammen til å lage en ramme for oss selv til hobby- og fritidsforeninger. Før så gav vi praktisk talt bare til organiserte lag, men det gjør vi ikke lenger.

Vi skal ikke være så frigide og stramme at man absolutt skal være organisert for å få velferdsmidler. Vi har sangkor og musikkforeninger. Vi har ikke så mange, men selvfølgelig har vi en i Bergen. Så kom vi etter i Oslo i forfjor i anledning jubileet.

Vi har et sangkor i Trondheim som heter "Teleklang", og det er faktisk det eneste vi har etter at OTA's mannskor sluttet å virke.

Kunst på arbeidsplassen

Vi utsmykker kantiner og messer og de ganske få personalrommene vi har. Og litt på storkontorer og sånn, for å lage litt hyggeligere miljø.

Vi har medlemskap i "Kunst på arbeidsplassen". Disse vandretstillingerne som vi har hatt i Oslo, Bergen, Trondheim, Bodø og Narvik, har vært mottatt med litt skepsis av noen, men de vises jo ikke bare i utsmykkingsøyemed.

Det er sikkert noen som har sett at en del av disse utstillinger er alt annet enn utsmykking, men det er jo for at man skal få et inntrykk av kunsten gjennom tidene, samtidskunst og det som var før, så man kan følge litt med.

Personalsammenkomster

Vi tenker da spesielt på slike ting som: Automatisering, innflytting i nye telebygg og i nye montørstasjoner. I slike tilfeller skal personalet få en liten sum tilskott til en tilstelning. Man kan ikke betale hele tilstelningen. Det har vært reist kritikk mot Teledirektoratet for at dette ikke kan gå av velferdsmidler.

Det blir litt ulik fordeling etter hvert som man har mange automatiseringsprosjekter i de

forskjellige teleområder. Vi har søkt før og fått avslag, men må i nær framtid søke departementet på nytt igjen, for de relativt få automatiseringer som gjenstår, om ikke dette kan gå på den vanlige driften og ikke tas av velferdsmidler. Om vi får det? Det er jo en annen sak.

Pensjonisttiltak

Så kommer det som står sist, men som i grunn i denne sammenheng burde stå først – vi gir til pensjonistforeninger og pensjonisttiltak.

En veldig praktisk ordning er det jo for oss nå som vi har pensjonistforbundet og kan dele ut en samlet bevilgning til dette. Pensjonistforbundet ordner med den lokale fordeling. Det tok litt tid før de lokale pensjonistforeninger var klar over dette.

Bedriftsidretten tar den største slumpen av det som er igjen av velferdspengene våre.

De har 70 organiserte teleidrettslag, og vi har andre fritidslag. F.eks. enkeltstående håndballklubber og andre fritidsklubber som også får.

1981 var det siste året vi hadde oversikt over hvor mye som gikk til de forskjellige. Nå vet vi bare at Bergen teleområde får det og Vadsø teleområde får det, og fordelingen ellers ser vi ikke noe til.

Jeg må jo tilføye at mitt eget hjerte banker varmt for bedriftsidretten. Det har kanskje hatt litt innflytelse, naturlig nok.

Feriehjemmene

Vi fikk altså på landbasis 1,06 mill. kroner til våre ca. 70 feriehem. Svært mange av disse har vi i katalogen. Den håper jeg dere har sett og har adgang til alle sammen. Den begynner å bli litt avlegs. Vi har fått en del nye feriehem og en del nye linjeautomat-hytter. Dessverre ikke mange. Vi skal trykke katalogen på nytt, og det har tatt litt tid. Det er flere årsaker til det, men nå kommer den, og jeg skal prøve å orientere deg, Opsann, så du får en slump til fordeling på pensjonistforeningene.

Og vær da fullt klar over at pensjonistene har akkurat de samme rettigheter som tjenestemenn til å leie disse feriesteder. En del meget gode, utmerkede feriesteder som kan anbefales på det beste.

Vi gir ca. halvparten i stønad til feriehemmene, og vi gir ca. halvparten i lån. Lånene er rente- og avdragsfrie så lenge feriehemmene brukes som rekreasjonsopphold for Televerkets tjenestemenn og pensjonister.

Vi har faktisk opplevd at enkelte organisasjoner har sagt: "Nei, vi vil ikke belåne feriehemmet vårt mer. Hvis vi ikke kan få pengene som stønad, så kan dere få dem tilbake." Og dette har vi satt et stort spørsmålstegn ved, for rente- og avdragsfrie lån som står der så lenge feriehemmet består, det er jo praktisk talt det samme som en gave.

Men også der har vi departementets bestemmelse om at hvis et feriehem selges, så skal den del av bevilgningen de har fått, gå tilbake til den instans som har gitt midlene. Og hvis det har vært en forholdsmessig del, så skal det være forholdsmessig. Dette blir bare aktuelt dersom feriehemmet selges, og da får vi midlene tilbake.

Tidligere gikk de inn på diverse inntektskonto, og vi så ikke mer til dem. Nå har vi heldigvis en forskuddskonto, så da får vi pengene overført til denne, og så kan vi bruke dem til andre feriehem.

Det er alltid behov for penger til feriehjemmene. Det er ca. 70 feriehjem og bare til vedlikehold og til dels driftsutgifter, trengs det mange penger. Vi kan også i et forum som dette se på hva vi har gitt til feriehjemmene:

Ca. 11 mill. kroner vil vi ha gitt ved utgangen av 1982. Det er ikke noe fremtidsperspektiv i det. Det er ting som allerede er realistiske.

Fra 1938 til 1970 var den samlede bevilgning ca. 5,7 mill. kroner. Det vil si at i løpet av 10 år, har man fått dobbelt så mye som i løpet av 32 år. Det viser velstandsutviklingen.

Før vi går videre, vil jeg nevne Televerkets linje- og automatkioskhytter som leies ut til telepersonalet og pensjonistene. Alle har samme mulighet, uavhengig av hvor hyttene er plassert.

I Oslo kan man søke om å få leid hytte i Finmark, f.eks. og vise versa. Oslo har jo noen av disse.

Sør distrikt er mest begunstiget og mest hendig i utstrekning. Hvis det er flere søkere, så foretas fordeling ved loddtrekning, og så har man innført noe som heter karenstid i sesongen.

Hvis man er så heldig å bli trukket ut som søker i påsken, så må man stå på venteliste i 3 år før man kommer i betraktning — i påsken, vel og merke.

Det samme gjelder sommersesong og vinterferie.

Søknadsfristen er 15. januar for vintersesongen, 1. februar for påsken og 1. mai for sommersesongen.

Utleien er jo i grunn bare symbolsk — kr. 10,— pr. døgn for hytta. Så selv om man reiser med hele familien, så betaler man bare kr. 10,— pr. døgn.

Hjelpfondet

De fleste av dere husker sikkert det gamle Hjelpfondet for Telegrafens tjenestemenn, som gav beskjedne topplån, praktisk talt uten sikkerhet, men litt sikkerhet måtte man selvfølgelig ha.

Dette fondet kom i stand før i 1920. Personalet betalte en del inn i fondet den gang. Hvis man fikk lønnstillegg, gikk det første tillegget til Hjelpfondet, likeledes hvis man fikk fast tilsetning. Men Televerket betalte også en del gjennom avregning med telegrammer med utlandet, så det meste kom nok fra Televerket, men personalet har vært flinke der.

Fondet er nå på ca. 6 mill. kroner. Det ble så mange søknader på slutten, at det tok nærmere 2 år før man kunne få disse lånene. Det gav ideen til at man kunne gjøre dette om til et garantifond.

Vi tok da først kontakt med Postsparebanken og håpet at vi kunne få snøret i bann der, men det fikk vi ikke. Så gikk vi til Sparebanken, og den utbetaler nå lån på inntil kr. 50 000,— med garanti fra Hjelpfondet.

Dette er en veldig god hjelp for tjenestemennene. De må underskrive en garantierklæring og forplikte seg til å la seg trekke i lønn dersom de misligholder lånet. Heldigvis så skjer det meget sjelden, men det har forekommet at Hjelpfondet har måttet innfri disse lånene. Vi har folk som slutter i Televerket, og så sitter vi der med skjegget i postkassa og er nødt til å gå til søksmål osv. Så det er en god del arbeid med dette.

Hjelpfondet gir også sykebidrag og sykelån, også til pensjonistene selvfølgelig.

Statens pensjonskasse

I Statens pensjonskasse kan vi få lån på inntil kr 22 000,—.

Jeg har hørt rykter om at det skal gå opp til kr 60 000,—, men pga. landets dårlige økonomiske situasjon, så sitter de på det og har vanskelig for å bestemme seg.

Renten har vært veldig lav. Den er 9,5 % i dag.

Jeg synes det er høyt, men sammenlignet med markedsrenten så er det jo veldig lavt.

Telesalgslagets Sparekasse

Telesalgslagets Sparekasse er utvidet til å gjelde på landsbasis, og det har vært en enorm suksess. Man startet med et beskjedent beløp på under 1 mill. kroner, og i dag har man en fondskapital på 36 mill. kroner.

Det var 32 mill. kroner ved utgangen av 1981. I første kvartal 1982 ble det lagt til 4 mill. kroner fordi vi fikk den skattefrie bankspareordningen.

Anbefales på det beste. Jeg sitter som Teledirektoratets representant i styret.

Ja, ved siden av dette har vi en boligkonsulent som er ved arbeidsmiljøkontoret, telefon 48 83 49.

Han bistår ved kjøp, salg, leie, takst, verdivurdering og dokumentbehandling.

Det er mange ting man lurer på hvis man kjøper eller selger en eiendom, og dette kan dere da få hjelp til. Han har ikke lov til å avvise pensjonister, og det vil han selvfølgelig ikke gjøre.

I Oslo har vi to sosialsekretærer og ellers finnes de ved distriktskontorene ute i landet. Sosialsekretærene driver også med hybelformidling.

Teledirektoratet, Hjelpfondet, eier et hus. Vi satte noen penger i dette for å hjelpe personalet i Oslo med hybler, men så viste det seg at det var Knut Jahr som stod bak dette, så vi ble grundig tatt ved nesen.

Jeg var med på dette sammen med to jurister og en eiendomsmegler, så jeg følte meg jo på trygg grunn.

For å berge disse pengene vi hadde satt inn, fikk vi disposisjonsrett over 20 leiligheter — etter hvert som de ble ledige. Det var 11 ledige nyoppussede leiligheter da vi gikk med på dette. Deretter måtte hjelpfondet kjøpe huset da det ble utlyst til tvangsauksjon for ca 1 1/2 år siden. Hvis det blir dannet et borettslag, så kan vi jo selge disse leilighetene og håpe man kan få igjen pengene.

Hjelpfondet administreres gjennom en komite med en representant fra hver organisasjon: NTTF, TMLF og KTTL.

Arbeidsmiljøkontoret er et sekretariat og legger fram alle lånesøknader, men har ingenting å gjøre med hvem som skal få hva. Det avgjør personalet selv. Med dette var fru Selnes klar til å besvare spørsmål.

Kontingenten er ikke skremmende. Pensjonistene må ha adgang til å nyte godt av de ting eller de midler som står til disposisjon, og dette kan ikke gjøres på bedre måte enn ved fordeling til lokalforeningene. Dette er min personlige oppfatning om spørsmålet.

Med dette kunne fru Selnes gå over til punkt B i sitt foredrag.

Legeundersøkelser

Teledirektoratets syn på årlig legeundersøkelse av pensjonister

Vi ser da litt på det prinsipielle.

Hva er bedriftshelsetjenestens oppgaver ifølge loven?

For 2 år siden kom det en lov om bedriftshelsetjeneste. Det tok 1 år før den ble vedtatt i

Stortinget, og det var i mai i fjor, og ifølge loven er bedriftshelsetjenestens oppgaver nå først og fremst forebyggende tiltak, mens det tidligere var helseundersøkelse av personalet.

Miljøarbeid, helseopplysning, rådgiving og helsekontroller. Bedriftslegetjenesten omfatter både bedriftsleger og bedriftssykepleiere, sosionomer og fysioterapeuter der hvor man har råd til slike ting. De skal også ta seg av attføringsarbeid, tilpassing av arbeid og eventuell omplassering og behandling i begrenset omfang. Det vil si at personalet kan henvende seg til bedriftslegekontoret og få konsultasjoner. Men her siler man jo, og det er bedriftssykepleierne som gjør det. Det heter seg i forskriftene til loven at det skal være sykdommer som man mener har tilknytning til arbeidet. Hvis man har trekkfulle lokaler, dårlig ventilasjon, dårlig luft osv. slik at man går kontinuerlig forkjølet, kan man konsultere bedriftslegen. Aktiv innsats for forbedring av arbeidsmiljø, er bedriftshelsetjenestens første oppgave. Helsekontroll av nyansatte og andre ansatte. Alle nyansatte skal snarest mulig til bedriftslegen for en inngående helsekontroll.

Man skal vurdere sykefravær og attføring av de ansatte. Det skal være nøye samarbeid mellom personaladministrasjon og bedriftslegen når det gjelder sykefravær. Vi har adgang til å inndra egenerklæringer hvis det er berettiget mistanke om misbruk. Bedriftslegen avgjør dette. For en tjenestemann under 25 år er det ikke noe bestemt undersøkelsesintervall.

Er man mellom 25 og 40 år kan man få helsekontroll hvert 3. år. Dvs. de arbeidstakere som etter bedriftslegens mening er presumtvt friske og ikke har behov for kontroll.

Bedriftslegen mener at hvis man ikke finner spesielle sykdomstegn ved den første grundige undersøkelse, så kan man godt vente til man er 35 år med å foreta neste undersøkelse.

Men forutsetningen er at vedkommende har adgang til å oppsøke bedriftslegen hvis man får helseproblemer. Er man mellom 40 og 50 år, en undersøkelse annet hvert år, og over 50 år, hvert år for alle ansatte.

Så har man de såkalte risikogrupper hvor bedriftslegen og bedriftsoverlegens vurdering legges til grunn. De som man mener har særlig helsefarlig arbeid. Til de regner vi våre farende lag som er ute i all slags vær og våre mastemontører som har meget risikofylt arbeid og må ha særlig god helse.

For de som har særlig krevende arbeid og de som lider av bestemte sykdommer og som bedriftslegen mener bør følges opp, legger man ikke opp til bare årlige legeundersøkelser. Der er det bedriftslegen eller helsetjenesten som avgjør hvor ofte de skal komme til kontroll.

Over en periode kan det være hyppige kontroller hvis bedriftslegekontoret har kapasitet. Hvis ikke, blir vedkommende henvist til en annen lege.

For de som har stort sykefravær, så er det ikke for at de skal gjetes eller mistenkes, men for å prøve å finne årsaken til at vedkommende er borte fra arbeidet.

Er det ting i miljøet, så skal bedriftslegen foreta ekstra inspeksjoner.

Det forutsettes at bedriftslegekontoret avsetter bestemt tid for konsultering.

I Televerket var vi relativt tidlig ute med å etablere vår første bedriftslegeordning.

Det var i Oslo og den kom i 1947, mens innstilling om bedriftslegeordning i statstjenesten først kom i 1954.

Vi har ca. 130 gamle telestasjoner med ca. 13–14 tusen av Televerkets 20 000 arbeidstakere tilsluttet bedriftslegeordning i en av følgende former: Egne legekontorer i telebygene i Oslo, Bergen og Moss. Det siste blir snart overtatt av kommunen.

Det er egen sykepleier i Drammen og legebesøk en gang i uken. Lillestrøm og Drammen betjenes fra Oslo. Utover i landet er vår bedriftslege-tjeneste tilsluttet NSB's, Postverkets eller kommunenes bedriftsheletjeneste.

På mindre steder har vi spesielle avtaler med andre leger om undersøkelse på legens kontor. På de steder hvor det er vanskelig å få tak i lege, setter vi vårt vernepersonale inn i stedet.

Vi har verneledere i samtlige teleområder som da får dette i oppdrag.

Nå heter det seg at i løpet av en 5 års periode skal vi få overskudd av leger i Norge, så dette siste skulle da falle bort.

Når det gjelder dette som dere er mest interessert i **legeundersøkelse av pensjonister**, så er jo det en gammel sak. Den ble tatt opp første gang i 1963 av avdeling I, NTTF.

Så kom avdeling III av NTTF og tok opp saken et par år seinere. Spørsmålet ble behandlet i hovedsamarbeidsutvalget som vi hadde den gang.

Det ble diskutert litt fram og tilbake, men saken ble lagt på is den gang.

Første gang pensjonistene tok opp spørsmålet var i 1965, etter det jeg har notert og da av daværende formann Eugenie Haugerud.

Det ble da en ny rundspørring til de forskjellige instanser om muligheter til å få dette i stand og om hjemmel for å kunne få dette til å fungere.

De første årene var det bare i Oslo spørsmålet var aktuelt, men så ble spørsmålet tatt opp i Drammen i 1968 hvor daværende distriktssjef mente at legek kontroll for pensjonister burde innføres som en generell ordning.

Det var også instanser utenfor Televerket som begynte å interessere seg for spørsmålet. Det var sentralrådet for samarbeidsutvalg i staten, hvor jeg var representert i noen år. De tok det opp i 1970, og spørreskjema ble sendt samtlige statsetater, men det hele "kokte bort i kålen". Samarbeidsutvalgene ble seinere avviklet. Det var først og fremst kapasiteten ved våre legekontorer som gjorde det vanskelig å få dette til. Det var mange praktiske vansker, og så tenkte vi at dette med hjemmel for å etablere en slik ordning får komme i annen rekke. Vi får se hva vi kan gjøre der. Utover i landet har vi dårlig legedekning mange steder, praktiske vansker med innkalling av pensjonister på større steder. Ting vi festet oss ved som et minus. Dette at vi har fellesordning med andre statsetater, gjør det også vanskelig.

Verken NSB eller Postverket har legeundersøkelse for sine pensjonister. Det kom i stand en privat ordning med bedriftsoverlegen i Postverket, men den har "køkt bort i kålen". Postverket har klart avvist en henvendelse fra pensjonistforeningen og det samme har NSB gjort, og begge etater har sagt at spørsmålet foreløpig ikke vil bli vurdert på nytt. Og da er det klart at der vi har ordninger som f.eks. NSB administrerer vil vi ikke ha noe håp om at våre pensjonister kan komme i inn, og det samme gjør seg gjeldende hvor Postverket administrerer ordningen.

Det byr også på problemer der vi har fellesordning med andre. Vi så det også som et problem at ca. 7 000 av våre yrkesaktive ikke var tilsluttet bedriftshelsetjeneste, og vi forstod av departementets og Stortingets intensjoner at det er de som er i arbeid som skal omfattes av bedriftshelsetjeneste.

Uttalelser fra vår første bedriftslegesjef dr. Gundersen, dr. Lützow Holm som kom etter ham og vår nåværende bedriftsoverlege om at vi kommer litt i konflikt med intensjonene i bedriftshelsetjenesten, medvirket til at vi var redde for å etablere bedriftshelsetjeneste for pensjonistene.

Men vi må da selvfølgelig få en helt spesiell ordning for pensjonistene. Det må bli en helseundersøkelse som riktignok har sitt utgangspunkt i bedriftshelseordningen, men ellers ikke er tilknyttet til den rent prinsipielt.

Dere vet jo at Opsann er jo ikke den som gir seg når han har bestemt seg for noe. Det gjelder også dette spørsmålet, som mange andre.

Vi fikk da et møte i mai i fjor med Teledirektoratet. Postverkets bedriftsoverlege var invitert, vår egen bedriftsoverlege, personaldirektøren og velferdskontoret.

Vi ble da enige om en prøveordning for Oslo-pensjonistene.

Denne ble gjort gjeldende fra august i fjor. Etter et prøveår skulle man vurdere om det skulle fortsette, og i hvilken utstrekning man hadde adgang til å etablere en helseundersøkelse for pensjonistene utover i landet.

Opsann luftet spørsmålet under et møte hos generaldirektøren, hvor man kom fram til at prøveåret må gjennomføres før man ser nærmere på saken.

Som jeg sa på dette møtet, så er det ingen ting i veien for at vi kan forelegge dette for departementet med forespørsel om vi får lov til å etablere helseundersøkelse for personalet. NB! På steder der dette av praktiske grunner er mulig å få til, sa fru Selnes.

Det blir jo et økonomisk spørsmål, og departementets reaksjon på dette vet vi jo ikke. Opsann ser det slik at Teledirektoratet må kunne bestemme såpass selv, men der er vi jo veldig i tvil.

Vi må gå litt stille i dørene her, og jeg er veldig i tvil om hvordan vi skal prøve å legge det opp.

Teledirektoratet har fra første stund sagt seg positivt innstilt prinsipielt overfor dette spørsmålet. Man hadde gjerne sett at man kunne få etablert helsetjeneste for pensjonistene der dette er mulig.

Men som generaldirektøren sa til Opsann: "Mener du virkelig at vi her skal gå utenom alle regler og bestemmelser?" "Ja, det mener jeg" sa Opsann, og det var jo rene ord for pengene. Jeg er lei meg for at jeg ikke har noe mer positivt å berette om dette, men jeg tror vi får vente til høsten og så får vi ta det opp på nytt igjen. Innkalle til møte med representanter for pensjonistforbundet og prøve å plotte ut de steder vi mener det kan la seg gjøre.

I Oslo har vi engasjert en lege som har dette som ekstrajobb. Det blir jo en belastning på budsjettet for vi har jo et bestemt budsjett. Vi har også Finansdepartementets klare retningslinjer for at bedriftshelsetjenesten egentlig ikke skal koste mer enn X-kroner pr. ansatt.

Dette beløpet må vi overstige hvis vi skal få pensjonistene under helsekontroll. Men dette er praktiske vansker som vi må prøve å løse under marsjen. Rent personlig er jeg innstilt på at vi må forelegge spørsmålet for departementet. For er vi så heldige at vi får et ja der, så har vi muligheter for et økt budsjett. Jeg tror i grunnen at jeg ikke skal si mer om dette, men jeg regner med at Opsann vil ha et ord med i laget, sa fru Selnes til slutt og overløt med dette ordet til Opsann: "Du fikk gjennomført denne ordningen ved Oslo distrikt og etter det jeg har hørt så har den vært meget vellykket. Det alene skulle tilsi at vi kan greie å få stand en legeundersøkelse, i hvert distrikt der det er mulig.

Jeg kan fortelle at jeg har reist spørsmålet i Kartellet som et krav fra pensjonistene i staten i sin alminnelighet. Kravet ble protokollert og skal tas opp organisasjonsmessig gjennom de organisasjoner som tilhører Kartellet, Stafo osv.

Dette er jo et krav hvor hele statsapparatet kommer inn i bildet.

De geografiske forhold her i Norge vil sikkert også gjøre sitt til at spørsmålet blir vanskelig å løse og selvsagt også den økonomiske siden av spørsmålet.

Man må være klar over at det er et langt lerret å bleke, så vi må nok ta tiden til hjelp. Kravet ble i hvert fall positivt mottatt i Kartellstyret da jeg reiste det der. Det var en posi-

tiv oppfatning at dette var et krav overfor staten som sådan, at det blir gjennomført en legeordning for pensjonister.

Jeg er altså stort sett enig med deg Ruth Selnes om at vi får ta tiden til hjelp, og så håper jeg på en kraftig hjelp fra deg.

Selnes: "Jeg synes det er veldig fint at du har tatt opp dette i Kartellet."

På et spørsmål fra Alf Laurendz om hva dette har kostet økonomisk så langt som nå, og om vi kan finne tall som ikke virker avskrekkende og kan nyttes som argument for å fortsette, kunne fru Selnes svare at vi vil få en oppgave fra Bedriftslegekontoret når prøveordningen er over i august måned.

På et spørsmål fra Arnold Valland om hva som har vært vellykket ved prøven i Oslo, kunne Opsann svare at vi har hatt opptil ca 150 legeundersøkelser. Hver undersøkelse har ikke vært under en time, og vi har hatt et par virkelige alvorlige tilfeller hvor det ble konstatert saker og ting etter det jeg har forstått av de som har vært der. De har aldri hatt en så grundig legeundersøkelse som den de fikk av legekontoret i Oslo distrikt.

Jeg har selv vært der, og jeg var der over en time og var godt fornøyd med det hele. Det er det eneste jeg kan si.

EN PENSJONISTS DAG

Lørdag 26. juni, den andre halvdel av året 1982, begynner med fint vær. Sol og ganske bra med varme, burde hatt ferie nå? Har ikke de ferie bestandig? Jeg vet ikke jeg, jeg har det like travelt nå som da jeg var på kontoret, ja travlere. Den gang sa jeg om det meste som gikk gjennom mine hender – vær så vennlig og gjør det slik og slik. Det var alltid andre som jobbet. Jeg bare bad dem om det. Slik var det og slik er det. Nå er det ingen å be lenger. Selv kaffekoppen må du lage selv og selvfølgelig blir den slik jeg vil ha den, men den var vel så god før når andre lagde den. Rart dette med mat, den er oftest best når du får den borte. Nei ikke alltid. Jeg husker hvordan lett saltet torsk med poteter, gulrøtter og smeltet margarin smakte på avholdskafeen i Parkveien. Det er ikke den gode smaken som sitter igjen i ganen etter 50 år. Nei det er ingen smak. Det var en grå masse, vassent, smakløst og liksom tygget på litt før du fikk den servert, men det var mat, og den var billig. Det måtte den være. Penger var det alltid lite av, men man var ung og hadde framtiden foran seg.

Lørdag den 26. juni 1982 er en helt annen dag. Du rusler ut av senga klokka 7.15 etter å ha lest Arbeiderbladet, grovlest alt utenom annonsene, rart at jeg

aldri har tid til å lese andre annonser enn dødsannonser og begravelser. Vel, du tusler inn og slår på radioen, setter over kaffevann, og passer på å få i deg dråpene laget av plantesaften. Sørger for at du sammen med morgenkaffen lager en kopp med rosmarinte. Skjære og smøre er stykke hjembakt brød med syltetøy eller honning på. Kaffen er pulverkaffe, nescafe gull. Gull må det være, ja den koster i hvert fall gull. Smaken kunne vel stundom vært bedre. Med kaffekoppen og brødstykket i hendene vandrer du forsiktig inn til stolen ved vinduet, synker tungt ned i den. Har glemt å slå på radioen likevel, reiser deg møysommelig opp og gjør det nå, det er et ork. Kaffen smaker, du leser mer i avisen og avslutter med å løse den lille daglige kryssordgaten. Tar kaffekoppen og avisen fra i går, og rusler ut på kjøkkenet. Drikker rosmarinteen og går inn på rommet og putter den gamle avisen i plastposen for avfallspapir. Går løs på å re senga og derfra inn på badet. Der har du varmt og kaldt vann, gjør ren deg selv, barberer deg, kler på deg. Nå begynner dagens jobb.

Først av alt plantene, de skal alltid ha nok vann, og stelles litt med. De må ha morgenstell de med, og må prates med i blant. Du ser fort om de trives.

Forts. side 19

Uheldige virkninger av rammebevilgningene:

PASIENTENE BRIKKER I UFORSTÅELIG RUNDDANS

Pasienter blir skjøvet fra sykehus til sykehus som brikker i et spill. Leger får ikke selv velge hvor pasientene etter deres vurdering bør plasseres. Folk ramler fra toppen av en venteliste for operasjon ved ett sykehus, for deretter å havne bakerst i køen ved et annet, ofte etter å ha ventet flere år og med nye år i utsikt.

Dette er utvekster som følger av at helseinstitusjonene i fylkene nå blir finansiert etter systemet med rammebevilgninger. Pasientene rammes mange ganger hardt når fylkene er ute etter å spare penger. Og det er ikke alltid medisinske vurderinger som blir lagt til grunn når en pasient havner på bunnen av en ny venteliste, eller først etter en lang rundgang får krysse fylkesgrensen for å komme under behandling på et sykehus der han kan få den beste behandlingen for sin lidelse.

Fotfolket i helsetjenesten – distriktsleger og andre – irriterer seg nå over at pasienter blir dirigert fra det ene sykehuset til det andre istedenfor å sendes direkte dit hun eller han etter legens vurdering burde vært plassert. Man burde også kunne krysse fylkesgrensene lettere enn i dag, mener mange distriktsleger. De gir rammebevilgningene skylden. Mange pasienter reagerer også på at de blir brikker i en uforståelig runddans.

Fylkene vil spare

Rammefinansiering betyr at fylkene fra staten får utdelt hver sin "pott" i henhold til antall innbyggere. Denne summen blir litt justert ut fra alderssammensetningen og antall uføretrygdede i de forskjellige fylkeskommunene. Beløpet skal fylkene selv bruke på sykehusvesenet. Hvis noen pasienter skal behandles i et annet fylke, må fylket som sender pasienten, selv betale oppholdet. Fordi de nå har en bestemt sum bevilget spesielt til sykehusvesenet, er man i fylkene interessert i å spare. Og man skjærer bl.a. ned utgiftene ved mest mulig å begrense det man sender ut av fylket.

Men denne måten å spare penger på, kan ramme pasienter hardt. I verste fall blir de sendt ut på "rundreiser" som tærer både på deres krefter og på folketrygden som i alle fall foreløpig må betale reisekostnadene.

Tar på pasientene

Distriktslegen i Andenes, Kåre Kristoffersen, forteller:

– Dersom vi har en pasient som vi leger vet må på Regionsykehuset i Tromsø til behandling, får vi ikke sende ham dit direkte. Pasienten må først til lokal-sykehuset på Stokmarknes. Derfra går turen til

Sentralsykehuset i Bodø før han blir sendt videre til Tromsø.

Kåre Kristoffersen understreker at dette er en reiserute som tærer på pasientenes krefter, men også på landets økonomi. Det er folketrygden som må betale. En flyreise fra Andenes til Tromsø tar om lag en halv time. En reise til Bodø tar atskillig lengre tid, og er dessuten mye mer komplisert å gjennomføre som syketransport.

Fra topp til bunn på ventelista

Men han har også andre eksempler som viser at situasjonen kan være ganske ulidelig for pasientene. Det gjelder i første rekke henvisninger til spesialister.

Før rammebevilgningene kom, hadde man mulighet til å bruke Harstad sykehus til ortopediske operasjoner. Dette sykehuset tilhører Troms fylke. Geografisk sett ligger Andenes midt i Troms, men hører til Nordland.

Etter at rammebevilgningene kom, og det er så om å gjøre å holde pasientene i deres eget fylke, skal slike operasjoner foretas i Bodø. Det gir seg de mest groteske utslag:

– Jeg hadde en pasient som hadde ventet et par år på å få satt inn hofteprotese ved sykehuset i Harstad. Omsider var han kommet øverst på lista. Men da de nye bestemmelsene kom, ble han overført til Sentralsykehuset i Bodø. Der kom han nederst på ventelista, og ble stilt i utsikt å vente ytterligere to–tre år. Han ble selvsagt fortvilt. Og verre og verre ble lidelsen hans, forteller Kristoffersen.

En runddans

– Vi har en rekke eksempler på at distriktslegen ser

En pasient bør sendes til Regionsykehuset i Tromsø. Likevel må pasienten innom først det ene og deretter det andre sykehuset før han eventuelt ender i Tromsø.

I forskriftene heter det at henvisning til regionsykehus skal skje via lokalsykehus. Vi distriktsleger er ikke bemyndiget å ta den avgjørelsen vi finner mest forsvarlig, sier Kåre Kristoffersen.

– Politikerne har tatt avgjørelser som direkte går ut over de faglig medisinske. Det blir ofte en runddans der pasienten skyves som en brikke. Enhver tenker på sin pott, og pasientene blir ofte de skadelidende, sier distriktslege Kåre Kristoffersen.

Sendt hjem etter hver etappe

Professor i indremedisin ved Regionsykehuset i Tromsø, Knut Rasmussen, sier seg enig i at mange uhensiktsmessige transporter blir utført fordi fylkene forsøker å spare penger etter at rammebevilgnings-systemet ble innført.

– Jeg kan forstå politikere som krever at pasientene først skal vurderes av en lege ved et sykehus i det fylket hun eller han hører hjemme, sier Rasmussen.

– Det som er vanskeligere å akseptere eller forstå, er at heller ikke sykehusene fritt skal få velge hvor de skal sende pasientene.

– Men dette dreier seg vel ikke om akutt hjelp?

– Nei, for det meste er det pasienter som skal undersøkes eller behandles for kronisk sykdom vi her snakker om. Men for dem kan det virkelig ta tid. Pasienter blir som regel sendt hjem i påvente av plass på neste institusjon. Først søker distriktslegen Stokmarknes, og pasienten kommer inn der.

– Så søker man Bodø, og fra Bodø søker man Tromsø. Så det kan ta tid.

Tilbakeslag for en politikk?

– Systemet med rammebevilgninger har vel ikke bare negative virkninger?

– Nei, men for de tre nordligste fylkene har det resultert i at fylkene Nordland og Finnmark tenker enda mer på seg selv enn tidligere. Det er blitt vanskeligere enn det var å få til en samling – et system for de tre nordligste fylkene – enn det var før.

Nordland fylke er i første rekke interessert i å unngå gjestedøgn her i Troms. Dette har ført til et tilbakeslag for tanken om de tre nordligste fylkene som en region, sier Rasmussen.

– Nordre og søndre del av Nordland har de samme problemene. Fra Helgelandskysten har pasientene tradisjonelt dratt til Namdal sykehus. Men nå tvinger

fylkespolitikere pasientene inn til sykehusene i Bodø, Sandnessjøen og Mosjøen. Det har ikke blitt konsekvent gjennomført, men nå er det kommet utspill fra politikere som vil gjøre denne rundgangen enda mer vanlig. Det skjer i rammebevilgningens navn, sier professor Knut Rasmussen.

Demper kostnadene

I helsetjenesteforskning under Norges almenvitenskapelige forskningsråd har man sett på de økonomiske konsekvensene rammebevilgningene har. De foreløpige resultatene tyder på at systemet demper kostnadene. På grunn av lave rammer fører dette til en mer "pengemessig" rettferdig fordeling fylkene imellom. Men slike funn sier ikke noe om pasientenes situasjon. Det man til nå kan si er at rammebevilgningene har ført til en mer effektiv bruk av helse-tjenester på flere nivåer. Det som gis som tilskudd, er jo bare en ramme. Politikerne er selvsagt opptatt av å spare. Men hvor sparekniven skjærer, sier rammebevilgningssystemet ikke noe om.

Helsetjenesteforskningen tyder på at systemet er bra som middel til å redusere kostnader, bl.a. ved å begrense tallet på pasienter som blir sendt ut av fylkene til behandling på andre sykehus. Her har man bare sett på økonomien og ikke vurdert det faglig medisinske ved en slik praksis. Man har også sett på strømmen av pasienter inn til regionsykehusene, og den avtok ikke fram til utgangen av 1981.

Medisinsk vurdering må kreves

Det er i og for seg ikke noe galt i at fylket vurderer om en pasient strengt tatt behøver behandling utenfor fylket der hun eller han er bosatt. Men det forutsetter at det er en medisinsk, og ikke en rent økonomisk vurdering som ligger til grunn. Noe annet er at mange vurderer det slik at man nå kan utføre det meste selv på de minste sykehus. Det er en tvilsom medisinsk vurdering, så lenge de små sykehusene ofte mangler det mest elementære både i form av stillinger (spesialister) og utstyr.

Pasienter som før "ble sendt blindt", blir nok nå grundigere vurdert. Noen fylker har også sendt brev til distriktslegene der de blir bedt om å være varsome med å sende pasienter ut av fylket. Men det er ikke tale om direkte pålegg. Her spiller man imidlertid klart på interessene til de lokale legene og helsevesenet i den enkelte kommune: "Klarer vi å spare på utgiftene til gjestepasienter, kan det bety mer ressurser inn i sykehjem eller andre helseinstitusjoner."

Forts. neste side

En alternativ løsning

Ekseplene fra Nordland fylke som nødig sender gjestepasienter til Troms, illustrerer noen av de bivirkningene rammebevilgningene har: Dersom man sitter som distriktslege et sted i Finnmark og er vant til å sende pasienter for operasjon til Martina Hansens Hospital i Bærum, blir man møtt av det nye systemet. Pasientene kan bli satt på venteliste på et sykehus i hjemfylket i stedet. Men så viser det seg at operasjonen er så komplisert at man likevel må til Martina Hansens Hospital. Det blir søkt der, og man kommer nederst på ventelista.

Nyordningen burde ikke gi seg slike utslag som i eksemplene vi har nevnt. Man skulle ikke bare sette en pasient på en venteliste, men innkalle ham og vurdere tilstanden kritisk. Da kommer man fram til alternativer: Du må opereres her, og vi setter deg på venteliste, eller du må sendes ut av fylket, og da setter vi deg på venteliste ved f.eks. Martina Hansens Hospital.

Rammebevilgningene ikke skyld i alt

Dette har med rammebevilgningene å gjøre fordi fylkene nå er opptatt av å ta seg av pasienten på billigst mulig måte. Men dersom det dreier seg om en rundgang innen det samme fylket, kan man ikke skylde på rammefinansieringen. Da henger det sammen med fylkenes dårlige økonomi generelt.

Hele rammefinansieringen kommer samtidig som det blir foretatt økonomiske innstramminger på alle andre områder. Er man misfornøyd med de midler som finnes til rådighet, er det lett å gi rammefinansieringen skylden. Men ofte er de generelle økonomiske innstramminger de viktigste årsakene til misnøyen.

Uttekster må lukes bort

Det er en bred politisk enighet i Stortinget om at rammefinansiering til helseinstitusjonene i fylkene representerer et bedre tilbud enn det man hadde før. Meningen med rammebevilgningene er å få til en pengemessig rettfærdig fordeling. Refusjonsordningen man opererte med tidligere, gav i alle fall ingen slik rettfærdighet. Da hadde kommunene bare ansvaret for rundt halvparten av de utgiftene samfunnet som helhet betalte.

Dette systemet hadde også en innebygd tendens til å forsterke eksisterende ulikheter. De som hadde mye, dvs. et godt sykehusvesen, fikk mye. Dette var faktisk en forutsetning etter det gamle systemet.

Men rundgangen fra sykehus til sykehus i fylket og deretter over fylkesgrensene er et alvorlig problem som det må gjøres noe med. Når pasienter går fra bunnen av en venteliste til toppen, for dermed å bli overflyttet og begynne nederst på lista igjen, har vi å gjøre med utvekster som snarest mulig må lukes bort. Alt dette er utvilsomt et resultat av systemet med rammefinansiering. Men ordningen forutsetter på ingen måte at det skal være slik. Nå er det Sosialdepartementet som har utspillet. Det er der man må rydde opp i tilstander som er uverdige for Norge anno 1983. □

MINUTTENE

Vi er minuttene.
Hør som vi går!
Time for time.
År etter år.

Vi går som ebbe
og flo ved din strand,
livsminuttene
tidevann.

Hva fikk du levd i oss?
Hva fikk du gjort?
Uavbrutt renner vi
bort, bort.

Alltid en bølge som
ruller forbi:
Det som bestandig blir
borte, er vi.

Riker går under,
og sekler tar slutt.
Ett blir tilbake:
et levet minutt.

Det korteste var
hva de færreste rakk.
Tikk! sa ditt pendelur.
Svarte du: takk?

Time for time,
år etter år
renner minuttene.
Hør som vi går!

En pensjonists dag forts.

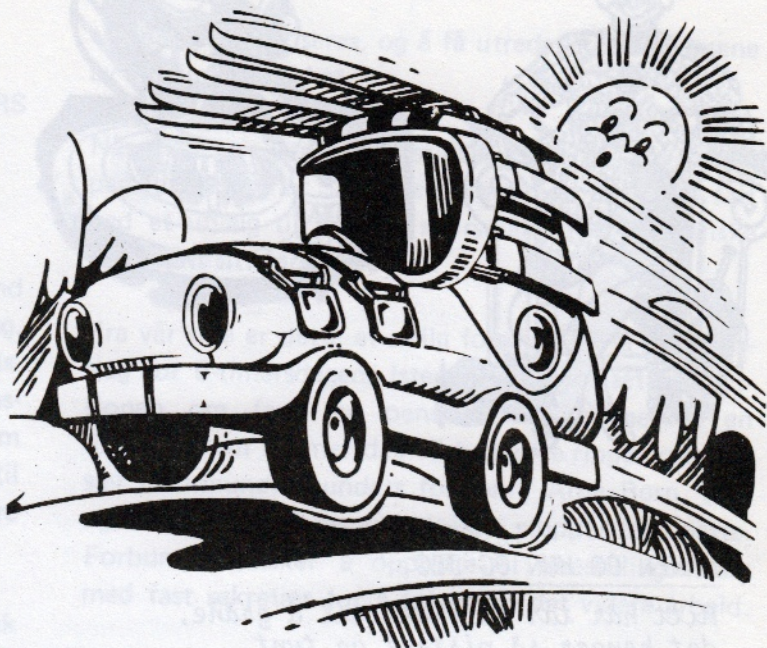
Deretter må du undersøke hva som må kjøpes inn i dag. Melk, smør, ost, middagsmat osv. Alle disse tusen ting man må passe på å ha i huset til enhver tid. Akkurat i dag må jeg bake brød, kjøpe inn melk og gjær og noe mel. Brødet i dag består ikke bare av ett slags mel, det er fint hvetemel, grovt hvetemel, grovt og fint rugmel, helkorn og om du har litt havregryn og gjør det skikkelig, blir det godt.

Mens deigen står og gjærer går du langturen. Når du kommer hjem knar du om deigen, smører brødformene og setter på varmeskapet i ovnen. Mens deigen gjærer videre i varmeskapet tar du en vil i stolen. Når brødene er kommet i ovnen er det tid for middagsstri, skrelle poteter, lage saus til kjøtt eller fisk osv.

Kanskje det er kommet post, det kommer en bråte postgiroblanketter fra alle mulige organisasjoner som tigger penger. Det er en ny form for skatteinndrivning denne postgirotiggingen. Man er fristet til å la alt gå i avfallsposen, men man tenker på at det er nødvendig med hjerteaksjon, blindesak, døvesak, redd barna, sos-byene osv. Du gir ofte mer enn du bør – kanskje. Du er slettes ikke sikker på at alt kommer fram dit det skal. Har du hobbier utenom dette må de få sin tilmålte tid. Det kan være repetisjon av et spanskurs, et franskurs o.l. Kanskje du klimprer på et instrument, det må ha sin tid. Du kan ha funnet en plante du vil vite noe om, fram med Fægri's store plantebok og begynne å lese.

Man setter seg ende ned i godstolen, koser seg med boka og er pensjonist. Selv etter godt 80 år i denne verden gjærer det i blodet. Det lever en higen i en etter å få vite mer. Det er alltid noe man ser fram til, lengter etter kanskje, alltid urolig. Tiden som kommer vet man ikke noe om.

Sverre Sæbø

Reisebyrået bare ansvarlig for egne feil forts.

De ekstra avgiftene førte til at reisekassa ble nesten tom, og mennene måtte få nødvendig hjelp fra den norske ambassaden.

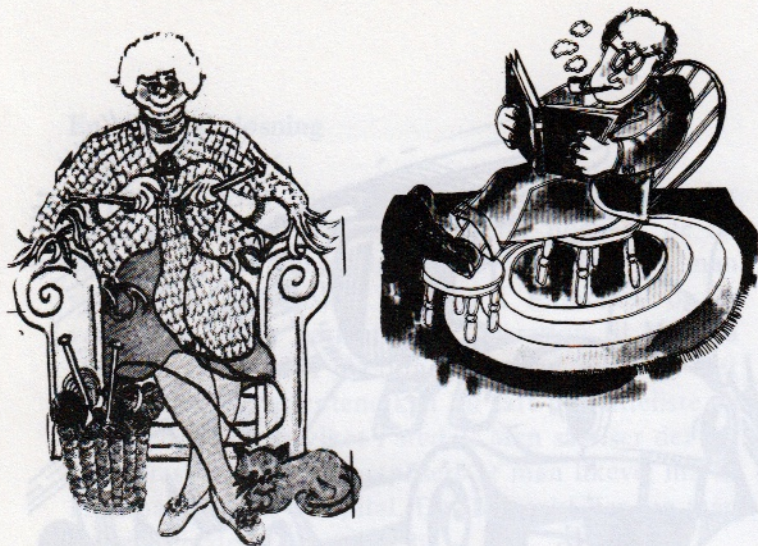
De to mennene hadde selv ordnet med flybilletten, men hadde bestilt hotelloppholdet gjennom et reisebyrå. Ifølge klagerne hadde reisebyrået motvillig tatt på seg oppdraget med hotellbestillingen, fordi det hadde vært enklere og sikrere om hele reisen var blitt ordnet gjennom byrået.

Klagerne mente at reisebyrået ikke kunne ha sjekket hotellprisene godt nok når de ble avkrevd til sammen 26,5 prosent i tillegg til det de allerede hadde betalt. Dette ble avvist av reisebyrået. Byrået la fram kopier av teleksen som viste at det var anledning til å utstede kuponger for oppholdene og om hvilke priser som skulle benyttes. Reisebyrået hadde ingen grunn til å tvile på at de opplysningene hotellene hadde gitt, hadde vært fullstendige.

Forbrukerrådet syntes heller ikke at det var grunnlag for å hevde at reisebyrået hadde opptrådt uaktsomt. Noe erstatningskrav mot reisebyrået var det ikke grunnlag for å reise, mente Forbrukerrådet.

Reisebyrået som turarrangør

Dersom reisebyrået står som arrangør av turen eller selskapsreisen, er reisebyrået ansvarlig som kontraktsmotpart. Eventuelle erstatningskrav skal da reises mot byrået. Det samme gjelder hvis man mener at det er reisebyrået som har gjort feil, f.eks. ved manglende opplysninger, manglende eller feil bestillinger o.l.□

MÅNEN OG HUN OG JEG

Mitt hår tar så smått til å gråne,
det henger så pistret og tynt,
og søker å skjule en måne,
som bare så vidt har begynt.

Hun stryker meg mildt over issen,
og sukker i dag som i går,
å nei - hvor du alt er blitt gissen,
du eier jo snart ikke hår.

Da sier jeg krenket og såret,
så snart jeg har summet meg litt,
hold opp med det sludder om håret,
det hår som jeg mistet - er mitt.

Nei meg skal du ikke få håne, med
sukk og forblommende ord,
jeg er da vel mann for min måne -
og månen blir aldri så stor.

Så sitter vi begge og sturer,
og tenker tilbake på alt,
på flørt og på måneskinnsturer,
før hårene visnet og falt.

Da blir hennes øyne så blanke,
jeg vet hva det skriver seg fra,
hun minnes min fordige manke,
og husker hvor pen jeg var da.

Så hvisker hun listig og kjærlig,
så ømt som det bare går an:
Jeg synes - når jeg skal være ærlig,
at måne er pent på en mann.

Så fint kan vel ingen få sagt det!
Ja var jeg en smule forstemt,
for månen og striden den vakte,
så vet jeg at nå er det glemt.

La dagene komme og svinne,
la hårene rusle sin vei!
Jeg eier et kostelig minne,
om månen og henne og meg.

TELEVERKETS PENSJONISTFORENING DRAMMEN TELEOMRÅDE

Pensjonistforeningens årsmøte ble holdt 2. februar 1983 i Sanitetsforeningens hus som så ofte før - et koselig sted.

Klokka 1100 var alle samlet, 30 medlemmer var møtt fram.

Møtet ble åpnet av formannen, Rolf Pedersen, som ønsket oss alle velkommen og refererte sakslisten til årsmøtet:

1. Årsberetning 1982
2. Regnskap
3. Valg - nestformann, kasserer og sekretær
4. Forslag til opplegg, turer m.v.

Fungerende sekretær leste årsberetningen 1982 som ble godkjent uten bemerkninger, likeså leste fungerende kasserer opp det reviderte regnskapet som også ble godkjent.

Valget gikk greit, og styret for 1983 ser slik ut:

Formann:	Rolf Pedersen, gjenvalgt
Nestformann:	Einar Fyrand, gjenvalgt
Kasserer:	Erling Haugen, ny
Sekretær:	Marie Kløve, ny
Styremedlem:	Elna Helgerud
1. varamann:	Sigrid Carlsen
2. varamann:	Gyda Slotfeldt Ellingsen
Revisor:	Emma Johansen
Turnemd:	Sigrid Carlsen Gyda Slotfeldt Ellingsen
Valgnemd:	Sigrid Carlsen Gyda Slotfeldt Ellingsen

Formannen ønsket de nye i styret lykke til.

Sommerturer ble diskutert og de forskjellige forslag skal turkomiteen undersøke nærmere om.

Fru Ingjerd Eriksen viste et par filmer, men den solfylte dagen gjorde filmfremvisning vanskelig.

Hyggelig var det også med pianomusikk av Einar Johansen.

Utlodningen gav som vanlig en del penger til kassen. Deilige snitter og kaffe avsluttet møtet som varte til ca. kl 1430.

Sekretær

Sakset fra Kartellnytt

KOMMUNEFORBUNDET INN FOR 6 TIMERS ARBEIDSDAG

Prioriterer det framfor lavere pensjonsalder

Et enstemmig landsstyre i Norsk Kommuneforbund har gått inn for å få gjennomført 6 timers arbeidsdag. Forbundet ønsker at arbeidet med å nedkorte arbeidstida skal komme foran arbeidet med lavere pensjonsalder. Med andre ord ønsker Kommuneforbund som Handel og Kontor, en omprioritering i forhold til LO-kongressens vedtak. Der ble spørsmålet om lavere pensjonsalder enstemmig prioritert.

Men det er ganske klart at med et så sterkt vedtak fattet i landets største fagforbund, vil debatten om 6 timers arbeidsdag skyte ny fart.

I første omgang er spørsmålet om 6 timers arbeidsdag regnet som et likestillingsspørsmål, men det er også klart at det omfatter mer enn det. Det er et sysselsettingsspørsmål om nedkortet arbeidsdag blir styrt ut fra forutsetningen av å skape flere arbeidsplasser. Det kan videre erstatte deler av deltidsarbeidsmarkedet.

Disse problemstillingene ligger da også klart bak det vedtaket Kommuneforbundet nå har fattet, selv om utgangspunktet har vært et bredt anlagt debattopplegg rundt likestillingsspørsmålene.

Saken vil bli behandlet videre på forbundets landsmøte, som finner sted i Oslo fra 17. til 23. oktober.

Når det gjelder 6 timersdagen, har det innen kartellfamiliens medlemmer vært delte meninger. Seinest ved tariffkonferansene landet rundt i våres, var det entydig prioritering av lavere pensjonsalder. Med den bakgrunn må en nok betegne Kommuneforbundets utspill som ganske overraskende.

Bak en slik betegnelse ligger også kjensgjerningen om at det i offentlig sektor er svært mange eksempler på ulik arbeidstid mellom gruppene. Slik er det i hvert fall i staten.

Å få ryddet opp i denne ulikheten før en gikk videre, var også årsaken til at Kartellet under vårens tariffrevisjon tok opp arbeidstidsspørsmålet med arbeidsgiveren. Kartellet har i protokolls form bedt administrasjonen om å kartlegge de mange ulike arbeids-

tider som praktiseres, og å få utredet konsekvensene av å få innført likhet.

Når det gjelder arbeidstidsforkortelse og lavere pensjonsalder, har Samarbeidskomiteen DNA/LO satt ned et utvalg til å se på spørsmålet. De har ganske nylig hatt sitt første møte.

Fra vår side er dette et ærlig forsøk på å få gjennomslag for 6-timersdagen. I stedet for å fortsette diskusjonen om ferie og pensjonsalder, mener vi en diskusjon om 6 timersdag vil ha større ringvirkninger, sier Kommuneforbundets formann, Arne Born, som også viser til at deres vedtak ikke stopper med dette. Forbundet ønsker å opprette et likestillingsutvalg med fast sekretær for å følge opp det videre arbeid.

— Min mann kom hit for to timer siden for å klage på støyen...

«Å, skal familien Johnsen flytte?»

TELEVERKETS PENSJONISTFORENING BERGEN

Telepensionistene i Bergen hadde årsmøte i Terminus Hall 31. januar 1983. Det var 42 medlemmer til stede og en gjest fra NTTF.

Formannen Alf Erichsen ønsket velkommen og da med en spesiell hilsen til vår gjest.

Forsamlingen mintes stående ni medlemmer som var gått bort i 1982.

Etter en kort andakt ved Alf Erichsen, etterfulgt av sangen "Jeg har båret lerkens vinge", fikk sekretæren Arnold Valland ordet. Han refererte fra årsmøtet 1.3.82 som ble godkjent. Sekretæren fortsatte så med årsberetningen for 1982.

Foreningen hadde pr. 31.12.82 126 medlemmer, hvorav 8 nye dette året (vi fikk også et nytt medlem på dette årsmøtet).

Videre framgikk det at det var holdt 3 kvartalsmøter, 1 årsmøte, 10-års jubileums festmøte og at treffene på Markeveien fortsatte annenhver tirsdag (unntatt i ferien). Det ble dessuten arrangert turer til Stalheim, Geilo og Skei Jølster.

Ved siden av de to valgte representanter deltok 15 av medlemmene på Landsmøtet på Dombås. En "blåtur" til Iristunet i Fana, fant sted i november. Det er et sted hvor det blir holdt tilstelninger for eldre og handicappede. I desember var vi på omvisning i Fjøsangervei 122 hvor Televerket har flere verksteder, og det er håp om at flere omvisninger vil følge. Et eget treffrom for pensionistene på Markeveien vil ordnes i nærmeste fremtid.

Ellers har foreningen eget kontor i Lars Hillesgt. 20 hvor medlemmene kan henvende seg på faste kontordager, og hvor styremøter og komitemøter blir holdt.

Årsberetningen ble godkjent etter at formannen på spørsmål hadde redegjort for hvorfor man drog til Holms hotell på Geilo istedenfor til Ustedalen. Forklaringen var enkel: meget billigere på Holms.

Kassereren leste regnskapet for 1982, godkjent. Så hadde vi en pause med deilig kaffe og gode smørbrød. Så fulgte valgene, og valgkomiteens forslag ble fulgt. Det ble også valgt ny komite til treffene, da den forrige ønsket avløsning.

Gunvor Gjerme, som gikk ut av styret etter sammenhengende verv som kasserer fra 12.5.72, fikk et

krystall blomsterglass med blomster som takk for utmerket arbeid.

Solveig Telnes som heller ikke hadde ønsket gjenvalg fikk en skjønn bukett med takk for årene i styret.

Aase Mari Høgseth overrakte formannen blomster fra NTTF.

J. Stabell-Hansen takket formannen og sekretæren for godt arbeid.

Pianisten Henrik Halvorsen spilte til sangene og i pausene underholdt han med kjente melodier.

Etter slottsangen "Fagert er landet" ble møtet hevet klokka 1400.

Styret består av:

Formann: Alf B. Erichsen
Nestformann: Valborg Amundsen
Sekretær: Arnold Valland
Kasserer: Sigurd M. Olsen
Styremedlem: J. Stabell-Hansen
R. Drevelin Olsen
Anna Johannessen
Varamenn: Ingrid Falch
Kitty Gjerstad.

Komite for treffene:

Kirsten Horne, Anna Nilsen, Kitty Gjerstad, Anna Dyredal og Ingrid Falch.

Solveig Telnes

VERDEN - VÅRT HJEM

Dette er verden - folkenes hjem.
I ånd og kjød er du bror av dem.
Din er hver morgen når sol står frem.

Din er hver fot av den levende jord,
din hver en vekst som på markene gror.
Del med din neste - gi plass ved ditt bord!

Skoger bak skoger - hav, sjøer og fjell,
blomstrende lier som blåner mot kveld,
elver og fosser . . . alt eier du selv.

Og bortenfor det ligger land etter land,
berger og byer, og glitrende vann,
tinder med sne - stjerner i brann.

Millionenes arv fra ætt og til ætt,
her tok de odel med samme rett.
Bordet sto dekket - alle var bedt.

Lykkelig du som er en av dem!
Syng, millioner, når sol står frem:
Verden den vide er verden - vårt hjem!

Så rike vi er . . . Her er åker og eng,
her er blomster og trær.
Av åkrene vokser vårt daglige brød,
og trærne bær frukter i saftfull glød.
Så rike vi er i vår nød. . .

Hører du bror?
Det er ufred på jord.

Det er mektige herrer som eier ditt hjem.
De vil du skal streve og stupe for dem.
De vil du skal svike din slekt og deg selv,
og bøye din nakke - og dø som en trell.

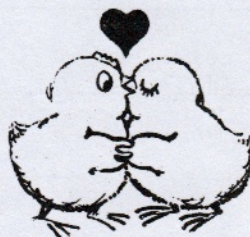
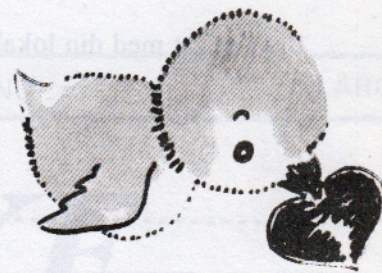
De vil at vi andre skal løfte i flokk
til de har fått nok!

Mens rikdommen yngler fra time til time
formørkes vår hverdag av angst og av nag.
Det er som vi hører en dødklokke kime
bak hjulenes ville og vettløse jag.

Det synger, det suser i travle maskiner:
Gull til de rike men slitet til oss.
Mannen kan stupe, maskinene lever!
Mammon drar frem i sin gylne kaross.

I London, Chicago, Berlin San Francisco,
i Penking, Hongkong - ja, i syd og i Nord,
der drar våre brødre, som hjemløse hjorder
- de segner av sult på den frodige jord.

Nei nå får det bære. Nei nå får det briste.
Millioner av sultende brødre stå frem!
En verden å vinne - min intet å miste:
Vi står eller stuper for verden - vårt hjem!

MELD DEG INN I TELEVERKETS PENSJONISTFORBUND

Forbundet gir deg opplysninger gjennom sirkulærer om hva du får i pensjon ved lønnsreguleringer m.v.

Her møter du venner og kolleger, oppfrisker gamle minner fra tidligere år. Ved siden av har vi gode underholdningskvelder. Vi driver også reisevirksomhet til inn- og utland.

Ta kontakt med din lokale forening eller skriv direkte til Televerkets pensjonistforbund, Kongens gate 21
Oslo 1

INNMELDINGSBLANKETT

TELEVERKETS PENSJONISTFORBUND

Kongens gate 21, OSLO 1

Etternavn:

Fornavn:

Fødselsår:

Dato:

Adresse:

Telefon:

Jeg melder meg inn i Televerkets pensjonistforbund

Dato 19

.....
Underskrift